

Bruxelles, den 19.4.2017
COM(2017) 183 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Initiativ vedrørende bæredygtig udvikling af den blå økonomi i det vestlige
Middelhavsområde**

{SWD(2017) 130 final}

1. INDLEDNING

Den maritime økonomi i det vestlige Middelhavsområde har et enormt udviklingspotentiale i alle tilknyttede sektorer. Området har 200 havne og terminaler, og næsten 40 % af alle varer (i værdi) passerer igennem Middelhavsområdet¹.

Det vestlige Middelhavsområde tiltrækker det største antal turister i Middelhavsområdet, til dels på grund af dets kunst- og kulturrigdom. Det er et område med en rig biodiversitet med 481 beskyttede havområder, herunder Natura 2000-lokaliteter². Området har rige fangstpladser, der tegner sig for over 30 % af den samlede værdi af fangster ved første salg i Middelhavsområdet og skaber over 36 000 arbejdspladser på fiskerfartøjer³.

På trods af disse væsentlige fordele står området over for en række udfordringer, der øger dets generelle geopolitiske ustabilitet, nemlig en længerevarende økonomisk og finansiel krise med høj ungdomsarbejdsløshed i en række lande, voksende kysturbanisering, overudnyttelse af fiskebestande, havforurening og sidst, men ikke mindst, flygtningekrisen.

Klimaforandringer påvirker i vidt omfang området⁴, og stigende vandstande er en alvorlig trussel mod kystøkosystemer og -økonomier. Andre faktorer såsom befolkningstilvækst og -aldring, migration og øget globalisering vil ligeledes øge dette pres.

Der er derfor et klart behov for et fælles initiativ, der giver EU og nabolandene mulighed for at samarbejde på tværs af grænser for at:

- øge sikkerheden
- fremme bæredygtig blå vækst og beskæftigelse
- bevare økosystemer og biodiversitet i det vestlige Middelhavsområde.

For så vidt angår havforvaltning, vil en fælles indsats ligeledes give landene mulighed for at koordinere tiltag, anvende redskaber mere effektivt og maksimere anvendelsen af finansiering og finansielle instrumenter og mulighed for at tiltrække flere private investeringer end på egen hånd, herunder for at udnytte EU's nyligt lancerede investeringsplatform for naboskabsområdet⁵.

I Middelhavsunionens ministererklæring fra 2015 om den blå økonomi⁶ blev de deltagende lande således opfordret til at undersøge merværdien i og gennemførligheden af passende maritime strategier på subregionalt niveau og bygge videre på erfaringerne med 5+5-dialogen. I oktober 2016 opfordrede udenrigsministrene fra Algeriet, Frankrig, Italien, Libyen, Malta, Marokko, Mauretania, Portugal, Spanien og Tunesien til, at der blev arbejdet videre med et initiativ vedrørende bæredygtig udvikling af den blå økonomi i samarbejde med Middelhavsunionens sekretariat⁷.

---

¹ <http://msp-platform.eu/sea-basins/west-mediterranean>

² <http://www.mapamed.org> (april 2016).

³ <http://www.fao.org/3/a-i5496e.pdf> (FAO 2016).

⁴ <http://www.cmcc.it/publications/regional-assessment-of-climate-change-in-the-mediterranean-climate-impact-assessments>

⁵ http://ec.europa.eu/europeaid/news-and-events/state-union-2016-european-external-investment-plan_en

⁶ http://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2015/11/2015-11-17-declaration-on-blue-economy_en.pdf

⁷ <http://ufmsecretariat.org/foreign-affairs-ministers-of-the-55-dialogue-discuss-pressing-regional-challenges-and-highlight-the-positive-contribution-of-ufm-activities-to-the-enhancement-of-regional-cooperation/>

Dette initiativ er iværksat på baggrund af denne opfordring og omfatter denne meddelelse og den ledsagende handlingsplan. Begge er blevet udarbejdet i tæt samarbejde med de pågældende lande og Middelhavsunionens sekretariat. I meddelelsen redegøres for de vigtigste udfordringer, de mangler, der skal afhjælpes, samt for mulige løsninger. I handlingsplanen anføres de foreslåede prioriteter og deres merværdi, de detaljerede foranstaltninger og projekter med kvantitative mål og frister med henblik på at overvåge fremskridt over tid.

Initiativet er baseret på Kommissionens store erfaring med havområdestrategier og makroregionale strategier⁸ (f.eks. Atlanterhavsstrategien, EU-strategien for Østersøområdet og EU-strategien for området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav). Det er ligeledes baseret på to årtiers arbejde inden for rammerne af 5+5-dialogen, som har skabt stærke bånd mellem de deltagende lande. Det bygger også på andre EU-politikker i området såsom prioriteterne i den reviderede europæiske naboskabspolitik og den nylige fælles meddelelse om international havforvaltning⁹. Initiativet bygger videre på:

- den regionale dialog om havpolitikken og den blå økonomi inden for rammerne af Middelhavsunionen
- samarbejdet om fiskeriforvaltning, der for nylig blev styrket af Catania-processen lanceret i 2016, og samarbejdet om den bæredygtige udvikling af akvakultur, i begge tilfælde inden for rammerne af Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet, og
- samarbejdet inden for rammerne af Barcelonakonventionen om beskyttelse af Middelhavets havmiljø og kystområder og FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling og indsatsen i forbindelse med gennemførelsen af Middelhavsstrategien for bæredygtig udvikling.

Selv om initiativet har fokus på det vestlige Middelhavsområde og de 10 ovennævnte lande, kan dets anvendelsesområde – og potentielle fordele – meget vil række ud over dette underområde. Afhængigt af de behov, der skal opfyldes, kan foranstaltningerne involvere parter i det centrale Middelhav og Nordøstatlanten, og andre parter kan ligeledes blive inddraget.

Da det både vedrører EU-lande og partnerlande, skal det først godkendes politisk i EU og herefter i Middelhavsunionen, der samler de pågældende 10 lande.

---

⁸ COM(2014) 284 og COM(2016) 805.

⁹ JOIN(2016) 49.

2. UDFORDRINGER OG MANGLER

Omfattende høringer mellem interessenter og nationale myndigheder har afdækket en række udfordringer og mangler, som kan sammenfattes i følgende tre hovedområder:

2.1 Sikkerhed

Der indtræffer omkring 60 søfartsulykker i gennemsnit om året i det vestlige Middelhav, hvoraf 15 involverer olie- eller kemikalietankere¹⁰. Næsten halvdelen af ulykkerne med alvorlige udslip (100 ton eller mere) i det seneste årti er indtruffet i det vestlige Middelhav¹¹. Området klarer sig stadig godt i forhold til andre underområder, men nye økonomiske tendenser kan udsætte området for flere risici, navnlig i områder, hvor skibsfarten er meget tæt (f.eks. Gibraltarstrædet, Bonifacio-strædet eller Sicilienstrædet), og i havne og terminaler. Fordoblingen af trafikken på Suezkanalen kan forværre trafiktætheden. Koncentrationen af skibe øger risikoen for sammenstød, miljø- og støjforurening og ulykker.

Dette område er ligeledes sårbart rent sikkerhedsmæssigt. I 2013-2015 krydsede i gennemsnit 11 000 ulovlige migranter dets farvande hver måned¹², hvilket skabte stigende bekymring, både over tab af menneskeliv og økonomiske aktiviteter. Den nuværende demografiske udvikling og klimaforandringerne forventes at øge konkurrencen om ressourcerne og den geopolitiske ustabilitet i området.

Det er af afgørende betydning for en bæredygtig udvikling i sektorerne inden for den blå økonomi og for områdets velstand og stabilitet at garantere sikkerheden i forbindelse med maritime aktiviteter. Foranstaltningerne til afhjælpning af disse risici og trusler omfatter bl.a.:

- handlingsplanen for regional transport i Middelhavsområdet¹³ og EMSA/SAFEMED-projekter
- EU-strategien for maritim sikkerhed og den tilknyttede handlingsplan
- Afrikas integrerede havstrategi for 2050 og Lomé-erklæringen om maritim sikkerhed
- pakken om den europæiske grænse- og kystvagt¹⁴ og det tilknyttede pilotprojekt lanceret i 2016 for at forbedre det operationelle samarbejde om kystvagtfunktioner mellem tre EU-agenturer (Frontex, EFCA og EMSA) i det vestlige Middelhavsområde.

Siden flygtningekrisen og migrationskontrol blev en prioritet i 2015, er der blevet udviklet en række aktiviteter med fokus på migration inden for rammerne af den europæiske dagsorden for migration. Middelhavsnetværket Seahorse, det europæiske forum for kystvagtfunktioner (ECGFF) og forummet for kystvagtfunktionerne i Middelhavslandene (MCGFF) har også bidraget til at forbedre samarbejdet mellem de involverede lande.

Initiativerne og projekterne er imidlertid stadig forholdsvis spredte over området, og retshåndhævelseskapaciteten samt tilgængeligheden, behandlingen og forståelsen af såvel som adgangen til data er stadig meget forskellig og fragmenteret mellem landene på begge sider af Middelhavet. Samarbejdet mellem EU-medlemsstaterne og de sydlige partnerlande

---

¹⁰ http://www.medmaritimeprojects.eu/download/ProjectMediamer/SH_Meeting_WME/WM_Transport_factsheet_300115.pdf

¹¹ <http://arxiv.org/pdf/1510.00287.pdf>

¹² <http://www.europarl.europa.eu/EPRS/EPRS-AaG-565905-Recent-Migration-flows-to-the-EU-FINAL.pdf>

¹³ Vedtaget af Euromed-transportforummet i marts 2015.

¹⁴ Forordning (EU) nr. 2016/1624, (EU) nr. 2016/1625 og (EU) nr. 2016/1626.

skal derfor styrkes for at afhjælpe disse mangler ved at lette interoperabilitet og dataudveksling, opbygge kapacitet og forbedre realtidsreaktionen på nødsituationer.

2.2 Høj ungdomsarbejdsløshed versus aldrende maritim arbejdskraft

Der er et beskæftigelsesparadoks i det vestlige Middelhavsområde, idet ungdomsarbejdsløsheden er ekstremt høj – 14-58 % – om end maritime virksomheder i både nye og traditionelle sektorer ikke kan finde arbejdskraft med de krævede færdigheder og profiler. Dette misforhold mellem udbud og efterspørgsel skyldes primært manglende dialog og samarbejde mellem erhvervslivet og de forskellige uddannelsesniveauer.

Der er ligeledes den dobbeltsidige F&U-udfordring. På den ene side kræver aktiviteter såsom turisme, transport og fiskeri, som traditionelt spiller en central rolle i den blå økonomi, større innovation og diversificering, hvis de fortsat skal være bæredygtige, konkurrencedygtige og rentable over tid og sikre kvalificeret beskæftigelse. På den anden side kræver flere fremspirende aktiviteter og værdikæder (såsom bioteknologi, vedvarende havenergi, levende ressourcer og mineralressourcer)¹⁵ særlig støtte for at indfri deres fulde potentiale, opnå en tilstrækkelig kritisk masse og tiltrække skræddersyet F&U og investeringer.

En række strategiske initiativer og planer fremmes øjeblikket i det vestlige Middelhavsområde for at sætte skub i den økonomiske aktivitet og forskning og innovation. Disse omfatter:

- EU's strategi for blå vækst og havpolitikken
- EU's strategi til øget vækst og beskæftigelse inden for kyst- og havturisme¹⁶
- BLUEMED-initiativet
- FAO-initiativet om blå vækst.

Disse initiativer er enten rettet mod EU-medlemsstaterne eller naboskabslandene, men ikke mod begge. Initiativer gennemført ved brug af EU-udbud afspejler ikke altid modtagernes behov i det vestlige Middelhavsområde, og støtten til tværgående aktiviteter mellem sydlige og nordlige interessenter er normalt begrænset. Der er behov for at gribe ind over for asymmetrier i deres geografiske anvendelsesområde, tilpasse finansieringsinstrumenterne, skabe den kritiske masse for økonomiske aktiviteter, der i øjeblikket ikke tiltrækker private investorer, afhjælpe det nuværende misforhold mellem udbud af og efterspørgsel efter blå færdigheder, øge interessenternes kapacitet til at indgå partnerskaber mellem landene på begge sider af Middelhavet og endelig for at sætte skub i investeringer og skabe arbejdspladser i området.

Andre initiativer dækker landene begge sider af Middelhavet, f.eks. handlingsplanen for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion og handlingsplanen for regional transport i Middelhavsområdet. De skaber muligheder og ville blive styrket gennem større synergi og et tættere samarbejde mellem interessenter og en større inddragelse af den private sektor i gennemførelsen af initiativer i det vestlige Middelhavsområde.

---

¹⁵ Disse vil blive tilpasset den europæiske bioøkonomiske strategi og det internationale forum for bioøkonomi.

¹⁶ COM(2014) 86.

2.3 Divergerende og konkurrerende maritime interesser

Det vestlige Middelhavsområde har den største biodiversitet¹⁷ og det største antal endemiske arter i hele området. I lighed med resten af havområdet er en lang række af dets fiskebestande blevet overfisket gennem lang tid¹⁸. Nationalt udpegede beskyttede havområder og Natura 2000-lokaliteter dækker omkring 3,5 % af dets farvande¹⁹, hvilket stadig ligger langt fra målet om at bevare 10 % af kyst- og havområderne²⁰.

Området genererer 48 % af bruttoværditilvæksten og 45 % af beskæftigelsen i Middelhavsområdet som helhed, navnlig inden for de vigtigste maritime sektorer som turisme, akvakultur, fiskeri og transport. Der er et meget stort økonomisk, demografisk og miljømæssigt pres i området, og hele syv af de 13 områder i Middelhavsområdet, hvor tæt økonomisk aktivitet interagerer stærkt med bevarings spørgsmål, ligger her²¹.

Potentielt konkurrerende maritime økonomiske aktiviteter i de samme farvande kan afskrække investorer eller være til hinder for investeringer. Disse aktiviteter kan også øge affaldsproduktionen og energi- og vandforbruget, forværre udnyttelsen af biologiske og andre ressourcer og i sidste ende føre til mere forurening og en alvorlig forværring af hav- og kystøkosystemer.

Dette er årsagen til, at der er truffet foranstaltninger i området for at gennemføre en bred vifte af initiativer og aftaler, herunder EU's direktiv om maritim fysisk planlægning og havstrategirammedirektivet, FAO-initiativet om blå vækst, UNEP's handlingsplan for Middelhavsområdet, Barcelonakonventionen og dens regionale handlingsplan om havaffald og protokollen om integreret kystzoneforvaltning. GFCM's (Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet) nylige mellemlangsigtede strategi (2017-2020) hen imod bæredygtigt fiskeri i Middelhavet og Sortehavet og MEDFISH 4EVER er ligeledes et godt grundlag for at imødegå den nuværende overudnyttelse af fiskebestande.

Selv om der er en reel politisk vilje til at løse udfordringer på miljø- og fiskeriområdet, er oplysningsniveauet, formidlingen og den tværsektorielle evidensbaserede politiske beslutningstagning ikke tilstrækkelig. Der er også fortsat mange mangler i gennemførelsen og håndhævelsen, navnlig på nationalt og lokalt plan.

Stresstest ud fra havdata har afdækket alvorlige huller i viden om den geologiske og økologiske karakter af de sydlige farvande og et fald i offentlige investeringer i overvågningsprogrammer i nord. På grund af manglende oplysninger om fangster og fiskeriindsatsen inden for fiskeri af mindre omfang er det vanskeligt at støtte fiskerisektoren.

---

¹⁷ Diversiteten af arter i Middelhavet stiger fra øst mod vest, og 43 % af de kendte arter findes således i det østlige Middelhav, 49 % i Adriaterhavet og 87 % i det vestlige Middelhav.

¹⁸ Det bemærkes, at 44 af de 48 bestande, der blev vurderet i 2012-2014, blev anset for at ligge uden for sikre biologiske grænser. (Kilde: Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) og Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM).

¹⁹ <http://www.mapamed.org> (april 2016).

²⁰ Fastlagt i Aichi-biodiversitetsmål 11 og vedtaget i forbindelse med mål 14.5 for bæredygtig udvikling.

²¹ MEDTRENDS Report 2015:

http://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/medtrends_regional_report.pdf

3. TILTAG: FORANSTALTNINGER TIL IMØDEGÅELSE AF UDFORDRINGERNE OG AFHJÆLPNING AF MANGLERNE

I en rullende handlingsplan²² (se ledsagende arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene) identificeres de mangler, der skal afhjælpes, og den potentielle merværdi af de foreslåede prioriteter og foranstaltninger. Initiativet vil blive finansieret af eksisterende internationale, europæiske, nationale og regionale fonde og investeringsinstrumenter, der vil være koordinerede og komplementære. Det bør have en løftestangseffekt og tiltrække finansiering fra andre offentlige og private investorer. De potentielle finansieringskilder er vejledende og med forbehold af vurderingen af evalueringsprocedurerne og kriterierne for de pågældende fonde, programmer og det enkelte projekt.

Initiativet fremmer koordineringen og samarbejdet mellem de 10 lande med henblik på at:

- øge sikkerheden
- fremme bæredygtig blå vækst og beskæftigelse
- bevare økosystemer og biodiversitet i det vestlige Middelhavsområde.

På baggrund af omfattende høringer af nationale myndigheder og interessenter vil initiativet have fokus på tre hovedmål for imødegåelse af disse tre primære udfordringer.

3.1 Mål 1 – Et sikrere havområde

Det er af afgørende betydning for en bæredygtig udvikling af den maritime økonomi, for fastholdelsen og skabelsen af beskæftigelse og for en korrekt hav- og kystforvaltning at garantere sikkerheden i forbindelse med maritime aktiviteter.

Prioriteter:

1.1 Samarbejde mellem kystvagter

Der er i øjeblikket en række initiativer til fremme af sikkerhed til søs, men de gennemføres på forskellige niveauer eller af forskellige partnere i det vestlige Middelhavsområde. Der er blevet gjort fremskridt med hensyn til at fremme frivillig udveksling af data, men samarbejdet mellem kystvagterne på begge sider af det vestlige Middelhavsområde er fortsat begrænset, og der er fortsat behov for at forbedre den øjeblikkelige reaktion på maritime nødsituationer.

Foranstaltninger:

- Øge samarbejdet mellem kystvagter i landene på begge sider af det vestlige Middelhavsområde gennem foranstaltninger såsom netværkssamarbejde mellem uddannelsescentre, fælles uddannelse og udveksling af personale
- Støtte kapacitetsopbygning på områder såsom ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri, skibstrafiktjeneste, maritim eftersøgning og redning, bekæmpelse af smugling af migranter og anden ulovlig handel til søs (herunder gennem udbygning af Middelhavsnetværket Seahorse).

²² Handlingsplanen vil med mellemrum blive revideret og ajourført, efterhånden som der opstår nye behov.

Potentielle finansieringskilder: Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF), det europæiske naboskabsinstrument (ENI), Den Europæiske Fond for Regional Udvikling (EFRU) og instrumentet til finansiering af udviklingsamarbejde (DCI).

1.2 Søfartssikkerhed og indsatsen over for havforurening

Udvekslingen af havdata skal optimeres mellem landene på begge sider af det vestlige Middelhavsområde for at forbedre situationskendskabet, det skal sikres, at nationale midler anvendes effektivt, og samarbejdet om grænseoverskridende operationer skal forbedres. Nogle partnerlande udveksler miljødata gennem EMSA/SAFEMED, når de ikke kan få adgang til SafeSeaNet på grund af flaskehalse

Foranstaltninger:

- Fremme udveksling af data om skibstrafik ved at støtte de sydlige landes bestræbelser på at forbedre deres infrastruktur (automatisk identifikationssystem/trafikovervågnings- og trafikinformationssystem for skibsfarten) og hjælpe dem med at få adgang til eksisterende platforme (SafeSeaNet og det fælles katastrofekommunikations- og informationssystem for havforurening)
- Forbedre kapaciteten (planlægning, beredskab og redskaber) til at reagere på og imødegå utilsigtet havforurening.

Potentielle finansieringskilder: ENI, EFRU, EU-Horisont 2020 og nationale midler.

Målsætninger for mål 1

- Fuld dækning af det automatiske identifikationssystem senest i 2018 med det formål at udveksle flere data om overvågning af skibstrafikken på regionalt plan
- Styrkelse af grænseovervågningen ved at involvere naboskabslande i Middelhavsnetværket Seahorse senest i 2018.

3.2 Mål 2 – En intelligent og modstandsdygtig blå økonomi

Innovation og videndeling er af afgørende betydning for håndteringen af generationsskiftet på arbejdsmarkedet og for at gøre området mere bæredygtigt, konkurrencedygtigt og modstandsdygtigt over for cykliske kriser og chok. Dette mål er i vid udstrækning baseret på eksisterende initiativer såsom BLUEMED²³ og dets strategiske forsknings- og innovationsagenda og tilskynder partnerlandene til at engagere sig mere.

Prioriteter:

2.1 Strategisk forskning og innovation

Partnere og interessenter fra det vestlige Middelhavsområdes sydlige bred vil blive opfordret til at deltage i BLUEMED-initiativet for at opnå stordriftsfordele og fremme partnerskaber mellem forskere og erhvervslivet på begge sider af det vestlige Middelhavsområde.

²³ Et forsknings- og innovationsinitiativ for blå beskæftigelse og vækst i Middelhavsområdet, der er udviklet af Cypren, Kroatien, Frankrig, Grækenland, Italien, Malta, Portugal, Slovenien og Spanien i fællesskab.

Foranstaltninger:

- Fremme biobaserede innovative industrier og tjenester, herunder fødevaringredienser, lægemidler, kosmetik, kemikalier, materialer og energi
- Udvikle nye teknologier til havobservation og -overvågning, herunder biologiske og andre dybvands- og havbundsressourcer
- Udvikle nye begreber og protokoller ved inddragelse af private virksomheder og maritime operatører for at maksimere anvendelsen af infrastruktur, skibe og platforme til videnskabelige, miljømæssige og sikkerhedsmæssige formål
- Udvikle skræddersyede løsninger og nye teknologier med henblik på udnyttelse af vedvarende havenergi og modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer
- Udvikle kapacitetsopbygning for overførsel af viden og teknologi.

Potentielle finansieringskilder: EU-Horisont 2020, nationale midler, EHFF, EFRU, ENI, Life og Den Grønne Klimafond.

2.2 Udvikling af maritime klynger

Maritime klynger bidrager klart til at skabe innovation, beskæftigelse og vækst. De spiller en afgørende rolle i skabelsen af den kritiske masse for økonomiske aktiviteter, der i øjeblikket ikke tiltrækker private investorer.

Foranstaltninger:

- Støtte udviklingen af mellemstore og små virksomheder og mikrovirksomheder i den blå økonomi (gennem nationale maritime klynger, væksthuse, igangsættere, business angel-netværk og skræddersyede finansielle instrumenter)
- Fremme et effektivt netværk af maritime klynger i hele området
- Etablere regionale klynger inden for vedvarende energi, velvære og aktiv aldring baseret på maritime ressourcer og teknologier.

Potentielle finansieringskilder: EHFF, Cosme, ENI, EFRU, nationale midler, Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI), Den Europæiske Fond for Bæredygtig Udvikling (EFSD).

2.3 Udvikling af færdigheder og cirkulation

Søfartsskoler har identificeret en række mulige tilgange til at afhjælpe det nuværende misforhold mellem udbud af og efterspørgsel efter maritime færdigheder og øge samarbejdet.

Foranstaltninger:

- Fremme udviklingen af innovative maritime færdigheder gennem en række strategiske tiltag, der skal matche udbud og efterspørgsel
- Fremme netværkssamarbejde og udvekslinger mellem havne- og logistikinstitutter og søfartsskoler og -akademier
- Skabe øget bevidsthed om de maritime erhverv og deres appel til unge
- Matche udbuddet af og efterspørgslen efter beskæftigelse inden for multimodal godstransport, forsyningskæder og infrastruktur
- Harmonisere eksisterende færdigheder og funktioner inden for forvaltning af migrationsspørgsmål i hele området og fremme en mere effektiv cirkulær migration.

Potentielle finansieringskilder: EHFF, FAO-initiativet om blå vækst, Den Europæiske Socialfond (ESF), ENI, ERASMUS+, Connecting Europe-faciliteten (CEF) og nationale midler.

2.4 Bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion (søtransport, havne, hav- og kystturisme og marin akvakultur)

Hav- og landbaserede aktiviteter og den tiltagende urbanisering af kystlinjen udøver pres på hav- og kystøkosystemerne i underområdet, og de kan indvirke på den langsigtede bæredygtighed af sektorer såsom marin akvakultur og hav- og kystturisme. Denne prioritet vil fremme gennemførelsen af handlingsplanen for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion i området og overgangen til en mere intelligent og grønnere mobilitet, bæredygtig turisme og bæredygtig praksis inden for akvakultur.

Foranstaltninger:

- Gennemføre modeller og praksis for bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion. Støtte brugen af rene energikilder til afsaltning af havvand. Fremme energieffektivitet og tilpasning til klimaforandringer i kystbyer
- Fremme en grøn shipping- og havneinfrastruktur baseret på alternative brændstoffer. Optimere havneinfrastruktur, -grænsefladen og -procedurer/operationer. Udbygge det transeuropæiske transportnet og motorveje til søs og tilknyttede havneforbindelser
- Udvikle nye temabaserede turistprodukter og -tjenester, herunder:
  - rejseplaner med naturoplevelser og kulturelle og historiske rejseplaner, nautisk turisme og krydstogsturisme, bæredygtige marinaer, fiskeriturisme (pescaturisme) og lystfiskeri
  - bygning af miljøvenlige kunstige rev
  - integrering af attraktive rejsemål i hav- og indlandsområderne (mad, kultur, sport osv.).
- Udvikle fælles tekniske standarder for bæredygtig marin akvakultur i de enkelte lande, diversificere sektoren og opbygge kapacitet.

Potentielle finansieringskilder: EHFF, Cosme, CEF, Life, ENI, EFRU, EU-Horisont 2020, nationale midler, FAO-initiativet om blå vækst, Den Europæiske Portal for Investeringsprojekter, EFSI og EFSD.

Målsætninger for mål 2

- Landene i det vestlige Middelhavsområdes deltagelse i BLUEMED-initiativet og dets strategiske forskningsdagsorden senest i 2017
- en stigning på 25 % i antallet af miljøvenlige havne og marinaer senest i 2022
- en stigning på 20 % i værdien af den bæredygtige akvakulturproduktion senest i 2022
- en stigning på 20 % i turismen uden for højsæsonen senest i 2022.

3.3 Mål 3 – Bedre havforvaltning

Hvis man ønsker at opnå sunde hav- og kystøkosystemer og samtidig fremme den socioøkonomiske udvikling, forudsætter dette en solid institutionel, retlig og teknisk ramme, der gør det muligt at afveje konkurrerende efterspørgsel efter begrænsede naturressourcer og plads.

Prioriteter:

3.1 Fysisk planlægning og kystzoneforvaltning

Det vil blive tilstræbt at sikre en konsekvent gennemførelse af direktivet om maritim fysisk planlægning, havstrategirammedirektivet og protokollen om integreret kystzoneforvaltning i Middelhavet (ICZM-protokollen).

Foranstaltninger:

- Forbedre forvaltningen af hav- og kystområder gennem inddragelse af lokale aktører og sikre en passende og koordineret gennemførelse af direktivet om maritim fysisk planlægning og ICZM-protokollen, herunder en økosystembaseret tilgang
- Skabe større viden om interaktioner mellem land- og havområder og udvikle miljøvenlige tekniske løsninger til fremme af farvandenens og kysternes gode miljøtilstand
- Udvikle redskaber til at udvælge egnede lokaliteter til offshoreanlæg og til at opfylde energi- og miljøkravene i området.

Potentielle finansieringskilder: EHFF, EFRU, ENI, EU-Horisont 2020 og nationale midler.

3.2 Viden om marine og maritime anliggender

Evidensbaseret politisk beslutningstagning kræver harmoniserede og ajourførte marine og maritime data på områder som investeringer, bruttoværditilvækst, beskæftigelse, affaldsproduktion og -bortskaffelse, dybdemåling, vandkvalitet og miljøovervågning. De nødvendige data er ikke tilgængelige eller kun tilgængelige i nogle lande.

Foranstaltninger:

- Fremme af dataindsamling, vedligeholdelse og lagring ved brug af de eksisterende instrumenter, databaser og projekter (navnlig det europæiske havobservations- og havdatanetværk – EMODnet, det virtuelle videncenter, som forvaltes af Middelhavsunionens sekretariat, og Horisont 2020-projekter) og udvide deres geografiske og tematiske anvendelsesområde i hele området
- Vedligeholde og ajourføre oplysninger om erosionsfænomener og kystrisici. Harmonisere og udvide kystovervågningssystemer på underområdeplan og udvikle fælles redskaber til at vurdere virkningerne af menneskelige aktiviteter
- Udvikle ubemandede autonome køretøjer og tilknyttet undervandsinfrastruktur
- Opbygge kapacitet inden for maritime anliggender.

Potentielle finansieringskilder: EHFF, ENI, EFRU, Life, EU-Horisont 2020, nationale midler og Den Grønne Klimafond.

3.3 Bevaring af biodiversitet og marine levesteder

Områdets biodiversitet er truet af forurening, eutrofiering, ødelæggelse af habitater i hav- og kystområder, forstyrrelse af vilde dyrs migrationsruter, ændret kystdynamik, havaffald og støj. Landene vil blive støttet i deres bestræbelser på at opfylde aftalte internationale forpligtelser såsom i Barcelonakonventionen, herunder dens regionale handlingsplan om havaffald og konventionen om biodiversitet.

Foranstaltninger:

- Vurdere pres på atmosfæren og i land- og havområder og risiciene for både økosystemer og menneskers sundhed
- Støtte etableringen og forvaltningen af beskyttede områder, reducere havaffald, forvalte ballastvand og overvåge akustisk forurening
- Styrke den lokale kapacitet til at identificere invasive ikkehjemmehørende arter og invasionsveje og marine økosystemers struktur og funktion
- Støtte oplysningskampagner om havmiljø og biodiversitet og frivilligt arbejde på miljøområdet i hele området.

Potentielle finansieringskilder: LIFE, EFRU, ENI, EHFF, EU-Horisont 2020 og nationale midler.

3.4 Bæredygtigt fiskeri og bæredygtig udvikling af kystsamfund

I øjeblikket er foranstaltningerne fragmenterede mellem landene på begge sider af Middelhavet, og der vil således blive sat ind for at styrke samarbejdet og koordineringen på regionalt plan ved at gennemføre GFCM's (Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet) mellemlangsigtede strategi (2017-2020) hen imod bæredygtigt fiskeri i Middelhavet og Sortehavet. Dette vil ligeledes sikre, at den fælles fiskeripolitik gennemføres mere konsekvent på underområdeplan.

Foranstaltninger:

- Fremme den bæredygtige udvikling af fiskeri af mindre omfang og af kystsamfund ved at øge områdets kapacitet til at forvalte fiskebestande gennem flerårige fiskeriplaner, tekniske foranstaltninger, områdelukninger og andre specifikke bevaringsforanstaltninger
- Fremme områdets kapacitet til at sikre en korrekt dataindsamling, jævnlige videnskabelige vurderinger og en tilstrækkelig retlig ramme for kontrol og inspektion.
- Oprette lokale tekniske grupper, der skal analysere specifikke muligheder og trusler og definere fælles foranstaltninger og interventionsteknikker
- Udbrede bedste praksis for markedsføring af fiskevarer, øge deres merværdi og diversificere de økonomiske aktiviteter i kystsamfund (også gennem bottom-up-tilgange såsom lokaludvikling styret af lokalsamfundet).

Potentielle finansieringskilder: EHFF, ENI, FAO-initiativet om blå vækst og GFCM.

Målsætninger for mål 3

- 100 % af havet under national jurisdiktion og 100 % af kystlinjerne omfattet af maritim fysisk planlægning og af integreret kystzoneforvaltning, og der skal indføres gennemførelsesmekanismer hertil senest i 2021
- Som minimum 10 % af kyst- og havområderne dækket af beskyttede havområder og af andre effektive områdebaserede bevaringsforanstaltninger senest i 2020
- En reduktion på 20 % i mængden af havaffald på strande senest i 2024
- Landene i det sydlige Middelhavsområde optaget i EMODnet senest i 2020
- Alle stater med en tilstrækkelig retlig ramme og menneskelig og teknisk kapacitet skal opfylde deres fiskerikontrol og -inspektionsforpligtelser som flagstater, kyststater eller havnestater senest i 2020
- Samtlige af de vigtigste bestande i Middelhavet²⁴ skal være omfattet af tilstrækkeligt dækkende dataindsamling, de skal jævnlige vurderes videnskabeligt og forvaltes i henhold til en flerårig fiskeriplan senest i 2020.

4. FORVALTNING OG GENNEMFØRELSE

4.1 Koordinering

Den politiske koordinering vil finde sted ved brug af Middelhavsunionens eksisterende mekanismer og procedurer, herunder møder mellem højtstående embedsmænd og ministermøder. Den operationelle koordinering vil blive sikret gennem en WestMED-taskforce under Middelhavsunionens arbejdsgruppe om den blå økonomi, og den vil være sammensat af nationale fokuspunkter fra relevante ministerier, Europa-Kommissionen og Middelhavsunionens sekretariat. Repræsentanter fra eksisterende regionale organisationer i Middelhavsområdet kan også blive opfordret til at deltage i taskforcen.

²⁴ http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/faoweb/GFCM/News/Mid-term_strategy-e.pdf

4.2 Gennemførelse og rapportering

Hvis initiativet skal virke, er der en række vigtige betingelser, som skal opfyldes:

- Der skal foreligge en ministeriel godkendelse af initiativet til bekræftelse af, at det spænder over en række politikker, ministerier og regeringsniveauer. Landene fastlægger prioriteter, tager ejerskab og ansvar, tilpasser politikker og midler på landeniveau og giver beslutningstagerne og dem, der gennemfører politikkerne, tilstrækkelige beføjelser og ressourcer på alle administrative niveauer.
- Kommissionen sikrer, at der anvendes en strategisk tilgang på EU-plan, herunder at der foretages en koordinering med eksisterende EU-relaterede initiativer.
- Regeringerne overvåger, rapporterer til taskforcen og evaluerer nationale fremskridt og udstikker retningslinjer for gennemførelsen.
- Koordineringen med de eksisterende regionale organisationers arbejde sker gennem Middelhavsunionens sekretariat.
- Nøgleaktørerne inddrages: nationale, regionale og lokale myndigheder, herunder forvaltningsmyndigheder, økonomiske og sociale aktører, borgere, akademiske kredse og ikkestatslige organisationer. Der vil ligeledes blive tilskyndet til deltagelse gennem offentlige begivenheder (f.eks. årlige fora, business-to-business og investorer pitch/speed-funding).
- Der ydes direkte støtte til lande og taskforcen gennem en særlig bistandsmekanisme. Støtten bør ligeledes omfatte interessenternes involvering og indgåelse af partnerskaber og indsamling af nødvendige data til etablering af referencegrundlag og overvågning og rapportering af fremskridt.

5. FORBINDELSER TIL EU'S POLITIKKER

I stedet for udvikling af ny lovgivning er formålet med dette initiativ at nå Unionens mål (prioriteterne vedrørende "beskæftigelse, vækst og investeringer", "energiunion og klimaforandringer", "migration" og "en stærkere global aktør") ved at styrke politikker, der er relevante for området, og fremme overholdelsen af EU-retten.

Der er fokus på en bedre koordinering mellem finansieringsinstrumenterne og på en reelt integreret tilgang, hvor trådene mellem forskellige politikker knyttes sammen, og hvor der foretages en tæt koordinering af EU-politikker og -initiativer såsom havpolitikken, den fælles fiskeripolitik, samhørighedspolitikken, miljø-, hav- og kystpolitikker, den globale strategi for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik, pakken om grænse- og kystvagten, strategierne for blå vækst, sikkerhed til søs, MEDFISH 4EVER, biodiversitet, tilpasning til klimaforandringer, det syvende miljøhandlingsprogram, F&U-rammeprogrammerne og meddelelserne om et partnerskab for demokrati og fælles velstand med det sydlige Middelhavsområde²⁵ og om international havforvaltning²⁶.

---

²⁵ COM(2011) 200.

²⁶ JOIN(2016) 49.

6. BREDERE FORBINDELSER

Der er behov for koordinering med Middelhavsprogrammer²⁷ og -initiativer og med den tilknyttede Atlanterhavshandlingsplan og EU-strategien for området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav samt med BLUEMED- og PRIMA²⁸-initiativerne. INTERACT-programmet kan yde bistand i denne forbindelse inden for programmets anvendelsesområde.

Initiativet skal ligeledes være i overensstemmelse med gældende lovgivning. Der skal skabes synergi med Middelhavsunionsprocessen, 5+5-dialogen, handlingsplanen for regional transport i Middelhavsområdet, Middelhavstransportnettet og med bredere rammer såsom Barcelonakonventionen og Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet.

Ved at fremføre bæredygtige idéer og skabe beskæftigelse og vækst kan de projekter, der støttes under direktivet, udbredes til andre dele af Middelhavsområdet og gøre initiativet til en gateway for bæredygtig vækst i området.

7. KONKLUSION

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at godkende denne meddelelse. Kommissionen opfordrer ligeledes Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg til at afgive en udtalelse om dette initiativ.

Kommissionen vil forelægge Rådet og Europa-Parlamentet en rapport om gennemførelsen af dette direktiv senest i 2022 baseret på landenes indberetning.

---

²⁷ F.eks. Middelhavsprogrammet og ENPI-programmet "Mediterranean Sea Basin Programme" vedrørende grænseoverskridende samarbejde.

²⁸ Partnerskabet for forskning og innovation i Middelhavsområdet.